

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Peccatis Et Gratia, Fide, Spe, Et Charitate

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Difficul. II. Resolvuntur quæsitæ de eodem Imperio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82969](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82969)

INSTAT Secundò. Fieri potest, ut quod non est summum bonum, imò in re ipsa admistum multis imperfectionibus, necessiter tamen ad sui amorem, casu quo in oppositum nulla appareat ratio, ut fit in motibus primis. Ergo & id in presenti dicendum, casu quo nulla occurrat ratio, contra id, quod hoc Deus dixerit.

RESPONDETUR. Disparitatem esse: quia ut ponatur ille amor, nullum deest praequisitum, tam à parte intellectus quam à parte voluntatis; quod enim illud? Quamvis autem non occurrant rationes, contra Ly Deus dixit; quia tamen Ly Deus dixit, non apparet tanquam evidens, defectus illius evidentiae aliunde suppleri debet, & hoc est, nonnisi imperium.

INSTABIS Tertiò. Intellectus nonnisi veritate movetur; quam tamen non promittit voluntas. Ergo ab illa, ad assentiendum, non determinabitur, praequæ, si non occurrant rationes in oppositum.

RESPONDETUR. Determinare voluntatem non determinatione tenente ex parte objecti, sed extrinsecè & allicitivè.

OBJICITUR Secundò Scriptura & Aristoteles. Scriptura quidem quæ dicit dæmones credere & contremiscere, & tamen illi non habent piam affectionem. Arist. autem dicit 2. de An. c. ult. t. 57. posse nos phantasiari cum volumus, opinari autem non ita.

RESPONDETUR. Quod attinet ad dæmones, illi non credunt cum pia affectione: quia hæc est ut suppono supernaturalis, adeoque non requisita ad actum naturalem fidei, qualem habent dæmones. Sed etiam in illis datur imperium voluntatis: idque ex eo; quia quamvis motiva credibilitatis melius apprehendant præ nobis, constatque illorum collectioni, quod hoc miraculum sit verum, à Deo vel Angelis profectum, cum norit tota illorum collectio, quod nec natura id patrarit, nec ipsi; hinc ad formandum iudicium de motivis credibilitatis magis necessitantur: quia tamen illa motiva non reddunt motivum fidei evidens, sed destitutum hac conditione requisita ad assensum certum, qualis est in illis, illius fidei, fit, ut indigeant suppletivo illius evidentiae, quod est voluntas. Ad auctoritatem Aristotelis quod attinet, ille non plus vult, quam quod diximus contra Cajet. nempe sine ratione proposita, non posse moveri intellectum, per solum imperium voluntatis.

OBJICIUNTUR Tertiò Paritates.

PRIMA Paritas est. Assensus fidei humanæ vel opinionis, potest elici sine imperio voluntatis. Antecedens docet Kon. hic disp. dub. 14. n. 40. & Probatur. Quia etsi medium opinionis aut fidei humanæ, non probet sua objecta esse evidenter vera, probat tamen clarè, ea esse evidenter probabilia. Ergo intellectus ab illius evidentia determinatur. Antecedens probatur: quia sicut ratio evidenter certa, facit suam con-

clusionem evidenter certam, ita ratio evidenter probabilis, evidenter facit suam conclusionem probabilem, si nulla ratio contrarium suadeat; Ergo sicut quando habeo rationem evidenter certam, Conclusio apparet nobis evidenter certa, ita quando habeo rationem evidenter probabilem, Conclusio apparet mihi suo modo evidens. Ergo & intellectum, ad probabilem assensum determinans.

RESPONDETUR. Quia in casu Antecedentis cum non exhibeatur assensus certissimus, sed talis, qui habeat omnia praequisita, & non indigens aliunde suppleri: Nam evidens est, esse probabile, quod est evidenter probabile; hinc fit, ut non indigeat intellectus imperio voluntatis, secus in presenti: exhibendus enim est assensus certissimus, qui non habet aliunde praequisitum. Unde praequisitum illud debet aliunde suppleri, hoc est ab imperio voluntatis, ut dictum.

SECUNDA Paritas est. Potest aliquis post acquisitionem habitum conclusionis propter præmissas, assentiri eidem sine actualibus præmissis. Ergo etiam posito habitu acquisito fidei, poterit aliquis prodire in actum fidei, sine ullo imperio voluntatis.

RESPONDET Lugo. In casu Antecedentis, intervenire aliquid, quod supplet defectum actualium præmissarum, nempe memoriam saltem consulam præmissarum. Non potest autem ostendi, quid suppleat defectum illius imperii, ut habito illo supplemento, possit prodire fidelis in assensum fidei. Deinde si sit assensus conclusioni quæ propositio est, potest esse sine memoria ulla præmissarum, quia prout propositio est, non habet ullam connexionem cum illis. Jam autem assensus intellectualis certus, habet connexionem cum evidentia, quæ si non adsit, debet saltem intervenire suppletivum illius; & hoc certè non aliud, quam imperium. Si autem assensus sit conclusioni ut conclusio est, requiritur attendentia etiam ad præmissas; hoc ipso enim non esset assensus conclusioni, ut conclusio est; quia ipsa conclusio formatur per Ly. *Eò quod hæc sint.*

DIFFICULTAS II.

Resolvuntur quæ sita de eodem Imperio.

QUÆRES Primò. *An possibile sit, ut sine ullo imperio voluntatis, eliciatur actus fidei?*

ASSERO. *Possè id fieri*, est assertum Amici cit. num. 82. & Kon. num. 44.

RATIO. Tum quia id non implicat. Tum quia voluntas concurrat ad actum fidei merè determinando ad positionem actus fidei, tales autem determinationes, in aliis similibus, potest Deus facere: determinando v. g. ut hoc cogitetur, cum aliàs occurrentia objectorum, potuisset determinare, ad sui cogitationem. Tum quia

(o) 2

potest

potest DEUS ponere qualitatem prædeterminantem & necessitatem physicè, & non expectare determinationem ponendam à voluntate. Ergò & in præfenti, poterit Deus determinare ad actum fidei.

DICES. Non potest Deus supplere cognitionem repræsentantem objectum voluntati: Ergò nec poterit supplere determinationem oriundam à voluntate imperante actum fidei: non potest item Deus supplere vitalitatem. Ergò nec determinationem illam, quâ determinat Deus, ad actum fidei.

RESPONDETUR. Negari posse Antecedens. Consequentia etiam non tenet, quia datur Axioma. Nihil volitum nisi cognitum. Nul- lum autem simile principium est, quod dicitur, non posse aliunde determinari intellectum ad actum fidei, quàm à solo imperio. Vitalitatem etiam Deus non potest supplere, quia supple- do, facit, ne sit ab intrinseco, adeoque ne sit quid vitale. Mortuo tamen modo potest supple- re. Quod ad præfens applica, quòd possit supple- re determinationem oriundam à voluntate, sed non vitaliter.

QUÆRES Secundò. *An hoc imperium sit necessarium, quantumvis accedat evidentia, quòd Deus sit verax, & quòd hoc dixerit?*

ASSERO Primò. *Quamvis evidens sit alicui Metaphysicè, quòd Deus non possit fallere, & sit evidens physicè quòd id dixerit, adhuc erit necessarium imperium voluntatis, in ordine ad assensum fidei.* Ut intelligatur Assertum. Casu quo essent istæ evidentia, duplex posset actus elici. Primò Certus certitudine physica vel Metaphysica, & ad hunc actum, non est necessarium imperium: quia neque est necessarium ad alios similes ac- tus. Secundò posset elici actus fidei, & ad hunc actum, est necessarium imperium voluntatis, deque hoc actu procedit nostrum Assertum, contra Pont. d. 27. num. 21.

RATIO. Quia illa evidentia non est summa, nec proportionata certitudini, & tamen elici debet actus certissimus. Ergò defectus ille pro- portionata evidentiæ, dare poterit locum, ali- cui ejus suppletivo, quòd non aliud, nisi dictum imperium.

DICES cum Pontio. Illa evidentia physica, facit, ut evidens sit credenti, quòd res revelata sit vera. Ergo tam benè determinabitur ad ju- dicandum quòd sit vera, quàm determinabitur ad judicandum, quòd conclusio sit scientificè vera.

RESPONDETUR. Quod attinet ad Antece- dens, cum tunc res revelata non sit evidens evi- dentiâ summâ, sed non nisi non summâ, sicut re- linquit locum actui fidei, ita relinquit etiam lo- cum imperio. Paritas etiam non urget petita ex scientifico motivo: quia in assensu scientifico, proportionatur certitudo evidentiæ, hinc non relinquitur quidquam supplebile ab imperio.

Jam autem in præfenti, non proportionatur evi- dentia certitudini, consequenter relinquit lo- cum suppletivo.

QUÆRES Tertiò. *An voluntas imperium actum fidei, debeat esse libera vel necessaria?*

ASSERO Primò. *Pro alio statu voluntas imperans actum fidei, potest esse necessaria.*

RATIO. Quia id non implicat; beneque in- differentia illa intellectus ad ponendum actum fidei, potest à necessario imperio auferri, quod enim prodest libertas ad illam determinatio- nem? imò videtur potius aliquomodo, ad illam non conferre. Et sicut voluntas potest seipsum li- berè determinare, potest etiam determinari ne- cessariò. Cur ergo intellectum non poterit etiam necessaria voluntas determinare?

ASSERO Secundò. *Etiā pro præfenti statu, posse esse imperium à voluntate necessitatè, necessitatè quidem ad imperandum assensum, non tamen ad im- perandum assensum fidei Divina, seu super omnia.*

RATIO, Prioris partis est. Quia etiam pro præ- senti statu, positus motus credibilitatis illorum- que assensu, possunt non occurrere rationes in oppositum, etiam pro suspensione imperii. Ergo tunc voluntas necessitabitur, ut imperet assen- sum, siquidem non habet præluculentiam ut non imperet assensum. Posterioris partis

RATIO est. Quia ad hoc imperetur assensus super omnia, non habetur principium determi- nans, quia nec habetur evidentia summa & pro- portionata certitudini, quæ est requisita ad al- tensum super omnia. Et hoc prærequisitum aliun- de debet suppleri, nempe ab imperio voluntatis.

ASSERO Tertiò. *Pro præfenti statu, ordinariè imperari actum fidei, à voluntate non necessitatè, ad imperium actus fidei.*

RATIO. Quia PP. & Concilia docent fidem nostram esse meritariam. Ergò debet esse libe- ra; & cum non sit in se libera, debet esse ratione alijs, adeoque ratione illius imperii libera. Cumque pro præfenti statu motivum fidei non præfentetur evidens, evidentiâ, certitudini pro- portionata, non habetur determinativum, ne- cessitans ad illud imperium actus certissimi.

DICES Primò. Eadem Charitas potest prin- cipiare & actus necessarios in cælo, & actus libe- ros in via. Ergo etiam idem habitus piæ affectio- nis, posset principiare & imperium necessarium & liberum actus fidei.

RESPONDETUR. Quòd possit dari talis ha- bitus piæ affectionis, de hoc in præfenti non di- sputatur, sed iudicatur non esse fundamentum quòd detur defecto. Paritas de Charitate non valet, quia colligitur ex auctoritate, quòd Cha- ritas non evacuetur; hinc talis debuit provideri à Deo, quæ esset principiativa actuum amoris, et- iam necessariorum. Nihil autem simile habemus de pia affectione necessaria.

DICES Secundò ex Rip. cit. num. 44. Per se magis exigunt libertatem affectus virtutum quàm

R. P.
THE MŁOD
zianowski
Tbm. de. Z.
D. VI

quàm assensus fidei, & tamen virtutum affectus, possunt fieri absque libertate. Ergò & assensus fidei, idq; etiam pro presenti ordine, interdum.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia si ponantur actus indeliberati aliarum virtutum, habetur sufficiens fundamentum necessitatis illorum actuum, licet deficient illos actus à ratione liberi & meritorii, nempe presentatio bonitatis, & non presentatio rationum in oppositum. Jam autem presentatis motivis credibilitatis, & non presentatis motivis in oppositum, habetur quidem sufficiens fundamentum, ut hoc iudicetur evidens moraliter, non presentatur tamen illud motivum tanquam evidens evidentiâ proportionatâ actui certissimo. Hinc ut exeat in actum fidelis, debet evidentiâ esse suppletivum: quod non aliud est, nisi imperium voluntatis. Cæterum possent concedi etiam in fide, actus qui sunt indeliberati, seu primæ apprehensiones fidei, possentque appellari inchoativè fides.

DICES TERTIO. Actus Charitatis interdum possunt fieri ex sola apprehensione supernaturali, quæ non potest imperari liberè, & tamen illæ apprehensiones erunt actus fidei.

RESPONDETUR. Ex dictis illas apprehensiones fore fidei inchoativè, non completè sumptæ.

DIFFICULTAS III.

An imperium illud voluntatis, sit in entitate Supernaturale?

ESSE illud supernaturale communiter docetur cum Molina, Hurt. Gran. Lugo cit. n. 31. Kon. n. 48. contra Scotistas, & post illos contra Pont. qui illam voluntatem dicunt esse, non nisi quoad modum supernaturalem d. 18. num. 25.

DICENDUM EST. *Voluntatem credendi, esse supernaturalem in substantia.* Hujus supernaturalitatis rationem reddere difficilius est. Plures in ante excogitatas, solvunt Lugo & Amicus. Cæterum etiam ea ratio quæ utitur Lugo, non convincit. Quia quamvis probet obsequium intellectuale, quod exhibetur à fide, non posse imperari nisi à voluntate subiacendi intellectum Deo, quæ voluntas non potest esse mala. Non probat tamen quod illa voluntas, non possit esse naturalis. Siquidem naturalis voluntas & supernaturalis obiectis non differunt. Quod autem addit habere Deum paratum concursum, ut quotiescunque de re salutis agitur, offerat concursum supernaturalem; id eo sensu verum est, si aliàs sit necessitas supernaturalis ad illud actum, quæ necessitas in presenti unde habeatur, de hoc ipso quaritur.

Amici etiam Ratio non convincit: quia prior pars illius, probat fidem debere esse supernaturalem, & non procedit quod imperium illud debeat esse supernaturale: sufficietque quod di-

catur sola præcisè fides, & non imperium illius, esse actus proportionatus sanctitati. Posterior etiam illius pars non convincit: quia licet fides sit dispositio libera ad iusticiam, non est tamen necesse, ut ipsum illud, ratione cuius illa dicitur libera, sit supernaturale, aliàs etiam iudicium de motivis credibilitatis, quod est prærequisitum ante ipsum exercitium libertatis, deberet esse supernaturale, quod negat Amicus. *Hinc aliter*

PROBATUR Conclusio. Auctoritate Sacra. Quia PP. & Concilia ad hanc voluntatem requirunt gratiam & adiutorium Dei, quæ phrasi solent PP. explicare supernaturalitatem in substantia. Jam autem Arausicanum 2. can. 5. docet non solum initium fidei, sed & ipsum credulitatis affectum, esse à Deo. Innuitque S. Thomas 2. 2dæ quæst. 2. art. 9. *Ipsū inquit, credere, est actus intellectus, assentientis revelationi Divine, ex imperio voluntatis, à Deo mota per gratiam.* Ex quo formatur Argumentum. Illi actus qui non possunt fieri, nisi ex gratia per Christum, vel ex gratia sine addito, sunt supernaturales in substantia. Sed ad volitionem credendi hoc requiritur, ut vidimus. Ergò. Quia autem hanc questionem ita tractant Auctores, ut simul etiam discurrant, an à voluntate mala, possit imperari actus fidei: *Hinc circa id*

NOTO. Immediatam voluntatem, & præcisè imperium credendi, impossibile est esse malum, licet mediatum imperium, possit esse malum.

RATIO. Quia præcisè spectatum imperium credendi respicit honestatem credendi: in quantum enim illam non respiceret, hoc ipso non esset præcisè imperium. Honestas autem credendi, est intrinsecè bona, hinc etiam, constituet actum quem specificat, intrinsecè bonum. Posterioris Ratio est: quia potest aliquis moveri ad ipsum illud imperium, sine aliquo inhonesto. Casu autem, quo aliquis ex duplici motivo moveretur ad credendum, eoque in unum actum compaeto, non posset esse ille actus supernaturalis in substantia, ut dictum in simili in Animastica, diversoque esset respectu bonus, diverso malus, ut dictum in simili de Actibus humanis.

OBJICIT PRIMò Pontius. Nulli dantur habitus per se infusi, præter tres Theologicos, quod non esset verum, si hæc volitio esset supernaturalis in substantia: quia si esset, proveniret ab aliquo habitu per se infuso, non autem ab ullo ex illis tribus. Si enim ab aliquo proveniret, maxime proveniret à charitate, sed non potest provenire à charitate: quandoquidem omnis actus charitatis infusus, præsupponit actum supernaturalem fidei, cum contra hæc volitio, præsupponatur omni actui fidei.

RESPONDETUR. Non satis liquere cur assumat Pontius illam Majorem. Non sunt habitus per se infusi nisi tres; si enim procedat de habitibus respicientibus pro objecto formali Deum; vera est major. Sed non alio sensu. Cur enim